KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
21.10.2019

Eduskunnan verojaosto

LAUSUNTO Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vuoden 2020 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta HE 24/2019 VP

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa vuoden 2020 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta. Hallituksen esitys on tarkoitus esitellä talousarvioesityksen yhteydessä. Lausun Keskuskauppakamarin asiantuntijana kunnioittaen seuraavaa.

Ansiotulojen verotus

Suomessa ansiotulojen verotus on suhteellisen kireää ja rajaveroaste on korkea suhteellisen matalilla tuloilla. Vuonna 2019 kuukaudessa 2500 euroa palkkaa ansaitseva henkilö maksaa 100 euron palkankorotuksesta 45 euroa veroja ja maksuja. Tästä näkökulmasta katsoen ansiotuloverotuksen päätösperäinen, joskin maltillinen keventäminen on kannatettava toimenpide.

Hallituksen esityksen mukaan työn verotus kuitenkin kiristyy 0—14 300 sekä yli 24 000 euroa vuodessa ansaitsevilla, kun otetaan huomioon ansiotason nousu sekä palkansaajan veronluonteisten maksujen muutokset. Muutos heikentää työllistymisen kannusteita. Lisäksi veromuutos on ajoitukseltaan kyseenalainen, mikäli Suomen kansantalous ajautuisi taantumaan tai kasvu muuten hidastuisi merkittävästi vuoden 2020 aikana. Palkansaajien verotusta tulisi pikemminkin keventää kuin kiristää.

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki

Esitysluonnoksessa ehdotetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 §:ää muutettavaksi siten, että palkkatulosta perittävän lähdeveron määrää alennettaisiin 35 prosentista 32 prosenttiin. Lisäksi laki vakinaistettaisiin voimaantulosäännöstä koskevaa 12 §:n 2 momenttia muuttamalla.

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain säätämistä pysyväksi sekä lähdeveroprosentin laskemista hallituksen esityksen mukaiseen 32 prosenttiin on kannatettava muutos nykyjärjestelmään. Osaavan työvoiman puute on monelle yritykselle merkittävä ongelma ja

siksi on oltava riittäviä kannusteita osaajien houkuttelemiseksi ulkomailta Suomeen. Työperäisen maahanmuuton edistämisellä Suomeen voidaan saada uusia veronmaksajia, jolloin väestöllinen huoltosuhde paranee.

Asiaa tulisi edelleen selvittää kysymällä, voitaisiinko ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain soveltamisalaa laajentaa työperäisen maahanmuuton edistämiseksi.

Kotitalousvähennys

Esitysluonnoksessa ehdotetaan tuloverolain 127 a §:ssä säädetyn kotitalousvähennyksen enimmäismäärää alennettavaksi ja perusteita muutettaviksi. Muutokset eivät ole huomattavia, mutta ne kiristäisivät verotusta. Kotitalousvähennyksen parametreja on muutettu jatkuvasti. Hyvä veropolitiikka on ennustettavaa ja vakaata, minkä vuoksi jatkuvat muutokset kotitalousvähennykseen ovat epätoivottuja.

Kotitaloustyötä saattaa olla järkevää verottaa muuta kulutusta vähemmän. Selitys on se, että ihmiset pitävät tyypillisesti vapaa-ajasta, mutta kotona tehtävä työ, kuten siivous, ulkorakennuksen maalaus tai lastenhoito, vähentää vapaa-aikaa. Parhaassa mahdollisessa verojärjestelmässä tuetaan markkinaehtoista toimintaa, joka vähentää kotityötä. Tästä näkökulmasta kotitalousvähennys on perusteltu veroinstrumentti.

Kotitalousvähennys synnyttää taloudellista aktiviteettia ja työtä. Kotitalousvähennyksen pienentäminen siis vähentäisi taloudellista aktiviteettia.

Kotitalousvähennyksen säilyttäminen ennallaan olisi perusteltua myös harmaan talouden ehkäisemisen kannalta, koska asiakkaalla on voimakkaampi motiivi vaatia kuitillista työtä. Kotitalousvähennyksen määrän ja perusteiden muutos vähentäisi tätä motiivia.

Edellä esitetyin perustein kotitalousvähennykseen ehdotetut muutokset eivät ole kannatettavia.

Asuntovelan koron vähennysoikeus

Asuntovelan koron vähennysoikeuden asteittaista poistamista vuoteen 2023 mennessä esitysluonnoksessa esitetyllä tavalla on kannatettavaa. Keskuskauppakamari pitää korkojen vähennysoikeutta tarpeettomana julkisen sektorin tuloja pienentävänä veroinstrumenttina, joka on suosinut omistusasumista vuokra-asumisen kustannuksella.

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Esitysluonnoksessa ehdotetaan tuloverolakiin uutta 69 c §:ää, jonka mukaan veronalaista ansiotuloa olisi 50 prosenttia työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työpaikan sijainnin vuoksi.

Suomalaiset muuttavat suhteellisesti ottaen vähän maan sisällä. Osaavan työvoiman saatavuus on todellinen ongelma ympäri maata. Toisaalta työttömyysaste on eurooppalaisittain korkea. Myös työvoiman kohtaanto esimerkiksi avoimien työpaikkojen ja työttömien työnhakijoiden suhteella mitaten on heikentynyt selvästi viimeisen 15 vuoden aikana.

Työvoiman kohtaantoa eli työntekijöiden ja työnantajien kohtaamista tulisi tehostaa. Tästä hyötyisivät sekä työntekijät että työnantajat. Työnantajan maksaman muuttokustannuksen muuttaminen osittain verovapaaksi voisi parantaa työvoiman liikkuvuutta ja siten helpottaa yritysten osaavan työvoiman saantia. Esitysluonnoksen mukainen muuttokustannusten osittainen kompensointi saattaa tukea työllisyyttä sekä alueellista liikkuvuutta. Ehdotettu säännös on kannatettava. Vaihtoehtoisesti verovapaus voitaisiin ulottaa kaikkiin työnantajan maksamiin muuttokustannuksiin.

Yhtymän käsite

Tuloverolain 4 §:ään sisältyvän yhtymän käsitteen supistaminen esitysluonnoksessa ehdotetulla tavalla on kannatettavaa.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Mauri Kotamäki
Pääekonomisti